

A close-up photograph of a yellow flower, likely a gerbera, with a prominent red center and numerous stamens. The petals are a vibrant yellow, and the center is a deep red color. The background is a soft, out-of-focus yellow.

De Groenendaeler

Jaargang 49 nr. 4

juni 2024

Inhoud

3 Voorwoord

En verder:

- 4 Tuinestafette
- 6 Berichten van nummer 93
- 8 Berichten vanuit het bestuur
- 11 Complexvertegenwoordigers Schaepmanlaan
- 12 Het mooiste plekje...
- 14 Metamorfose
- 16 Bouwsels
- 18 Programma Gillestuin 2024
- 19 Vleermuizen op de tuin
- 22 Leuke weetjes
- 23 Woningen Manpadslaangebied
- 24 Participatie
- 25 Wie zijn dit?
- 27 De coloradokever en het aspergehaantje
- 30 Bijengeharkt
- 35 Zaaikalender

Bestuurszaken

- 36 Bestuurszaken
- 37 Colofon

tuincentrum de oosteinde

25.000 m² tuinplezier
voor binnen en buiten!

Zandlaan 22
2182 HS Hillegom
023 - 584 63 38

Schipholweg 1088
2141 BG Vijfhuizen
023 – 558 15 28

info@deoosteinde.nl

Voorwoord

door Christia Scholten

Wat een rare lente hebben we achter ons! Ik geloof niet dat het ooit zo nat is geweest in de 13 jaar, dat ik een tuin heb. En wat een slakken. Het is af en toe wel demotiverend om naar de tuin te gaan en te zien dat de mooie jonge sla- en koolplantjes alwéér opgegeten zijn... En als de slakken dat niet doen, doen de duiven of de eenden het wel. Op zulke momenten ben ik wel blij dat ik ook naar de supermarkt kan gaan als ik groente wil eten.

Maar we houden de moed erin! En als het blijft regenen is hier in ieder geval een nieuwe Groenendaeler om lekker binnen te gaan lezen. Dat is nog best even een klusje, want het is weer een dik nummer geworden! Wist je dat er vleermuizen zijn op onze tuinen? Je kunt het in dit nummer lezen. Ik ben heel benieuwd naar de excursie in augustus! En er is nog veel meer interessants te lezen.

Ook de vaste rubrieken ontbreken niet: maak kennis met een tuinder in de *Tuinestafette*, kijk of je jezelf herkent in *Wie zijn dit*, en zo te lezen heeft ook nummer 93 last van slakken. En natuurlijk is er nieuws van het bestuur. Een nieuwe rubriek is *Leuke weetjes*. Als je een 'leuk weetje' of goeie tip hebt, houdt de redactie zich aanbevolen!

We wensen jullie een prachtige zomer, waarin het hopelijk eindelijk droog wordt!

Tuinestafette door Tineke Hesp

Voor het derde jaar ben ik op tuin 89 weer volop aan het zaaien, de tuinbonen en de peultjes zijn al duidelijk zichtbaar en de radijs schiet uit de grond naast buurman wortel.

Opgegroeid op een boerderij met veel zusjes en broers was ik vaak bij moeder in de grote moe's tuin. Boontjes plukken, klabbessen

snoepen, sla, snijbonen, aardbeien, zuring, rabarber enz. enz. in mijn beleving was het een mega tuin. Het verschil met nu is dat het toen pure noodzaak was om de winter door te komen met zoveel monden. De weckflessen gingen met tientallen de kelder in, nadat ze in een grote emaille pan op het vuur hadden gestaan. Nee, dan nu met de vriezer.

Met deze heerlijke herinneringen ben ik, na gestopt te zijn met bijna 50 jaar in de gezondheidszorg gewerkt te hebben, op zoek gegaan naar een moestuin. Op de Manpadslaan zag ik het bordje volkstuintuin te huur en nog in Coronatijd was er een tuin beschikbaar met een tuinkasje. De eerste maanden bezig geweest met het verwijderen van elektriciteitsdraad (vorige tuinder is vast een elektricien geweest) en de plastic soep van de slootkant wat aan het verpulveren was. Slecht voor het oppervlakte water en de waterdierpjes.

Ook de stekelige braam ging eraan, nadat het een doosje Hansaplast heeft gekost om alle schrammen te verzorgen.

Het eerste jaar was de opbrengst van alle inspanningen redelijk, maar vorig jaar was het super. Veel groenten zijn toch op tafel gekomen ondanks de vele mee-eters in de tuin, zoals herten en veenmollen, (brrrr) slakken en eenden. Maar het gevaar komt zomaar ook uit de lucht. Nadat ik even niet oplette, vloog een kraai met mijn heerlijke boterhammen, die op de tafel lagen, door de lucht. Helaas hebben de mannelijke stormen Gerrit en Henk van afgelopen winter mijn tuinkas aan flarden gescheurd. Ik ga nu verder met een prachtige tuinkist gemaakt door mijn lief. Hopelijk wordt het dit jaar net zo genieten van de vele groenten en bloemen als vorig jaar. Ik kijk er naar uit.

Ik geef de pen graag door aan Sybreg van tuin 87 op de Manpadslaan!

Vriendelijke
tuingroeten,

Tineke
Tuin 89

Berichten van nummer 93 (de helft daarvan)

door Annemieke Couzy

Gastropoda leefden een prima leven in het Cambrium (dit valt net voor het Ordovicium). Ze behoren tot de familie der buikpotigen. Dat houdt veel buik en weinig poten in. Poten kwamen pas 539 of 551 miljoen jaar geleden. Daar is ruzie over onder de evolutiebiologen.

In de eeuwenlange stilte van het Ordovicium gebeurde 400 miljoen jaar niets. Het is een troost om te weten dat gastropoda toen veel groter waren dan nu en dit volume niet hebben door geëvolueerd naar nu. Van hun miljarden huizen bouwen wij nu huizen.

Een ander nog levend fossiel, Equisetum, eten ze niet. Dat is jammer, want de moestuin staat boven op een bestand heermoes dat ontsnapt is uit het Carboon.

Een moestuin vol dahlia's. Al zo vaak probeerden we de dahlia in onze siertuin. Straten maken op zee. Vanochtend ben ik eens gaan rapen. Rapen, rapen. Niet kijken. Ze eten plantenresten, zegt men. En wat ze uitpoepen is prima mest voor de tuin. Feestend hangen ze met z'n allen in de bergamot en allemaal hebben zij hun vuvuzuela's bij zich. De hooligans. Geraniums en begonia's zijn het nieuwe paleodiner voor de gastropoda. Lobelia Hadspen Purple doet het dit jaar met bloemen maar zonder blad. Ik plantte zes Cleome's. Waar? De daders liggen niet op het kerkhof. Sterker; ze eten ervan.

Was ik maar tijdreiziger. Even een half uurtje naar het Cambrium, Carboon, Perm of Jura. Een stille wereld. En om daar dan een voorouder van de slak tegen te komen. Ik kan dan vragen: sterf alsjeblieft uit. Who wants to live for ever?

Heeft u tijdens het rapen van slakken vanochtend ook zo veel rupsen in de tropaeolum majus gezien?

Berichten vanuit het bestuur

Mededelingen

- Inmiddels staat het conceptverslag van de ALV van 24 april 2024 op de website vtvgroenendaal.nl
Ook de- in de ALV vastgestelde- reglementen staan op de website, zowel in het openbare deel als in het deel voor leden.
- Conform de statuten wisselt de samenstelling van **de kascommissie** regelmatig. Gelukkig hebben we voor de komende jaren weer twee tuinders die dit op zich nemen. Maar we zoeken nog een reservelid, ook dat schrijven de statuten voor. Wie wil dit op zich nemen? Het betekent dat je de kascontrole op je neemt als een van de twee huidige leden uitvalt en dat je op termijn toetreedt tot de kascommissie.
- **De plattegronden** van onze complexen zijn tamelijk verouderd, terwijl we ze heel vaak gebruiken. Wie is er handig in om nieuwe plattegronden te maken van de vier complexen? Wil je dit doen of wil je meer weten? Stuur even een mail naar secretaris@vtvgroenendaal.nl
- **Tuinen die vrijkomen na opzegging:**
Wij willen onze tuinders voorrang geven bij een eventuele overstap naar een tuin die vrijkomt na opzegging.
Daartoe gaan we werken met een *interne wachtlijst*, waar tuinders die van tuin willen veranderen zich op kunnen laten zetten met wensen qua complex, tuingrootte of zelfs specifieke tuin. Deze interne wachtlijst wordt beheerd door ons bestuurslid Verhuur. Als er een tuin beschikbaar komt, informeert hij per mail de tuinders, die op deze lijst staan, met een cc naar de complex-/wijkvertegenwoordiger. De lijst met beschikbaar gekomen tuinen wordt bijgehouden op de website. Voor deze interne wachtlijst geldt dezelfde volgorde als voor de externe wachtlijst: de hoogste van de lijst die reageert, mag de tuin nemen, mits zijn keuringsrapporten oké zijn en hij hierdoor niet boven de 400m² aan tuinen komt. Dit laatste wordt ook afgestemd met de betreffende complex-/wijkvertegenwoordiger.
Als er binnen 14 dagen geen reacties binnen zijn gekomen, benadert het bestuurslid Verhuur de externe wachtlijst en vanaf dat moment zijn interne en externe kandidaten in principe gelijk. Dat betekent dat een externe kandidaat, die langer op de wachtlijst staat dan een interne kandidaat, voorrang heeft op een interne kandidaat. Voorwaarden zoals keuringsrapporten (intern) en zoals gebruikelijk een match tussen tuin en kandidaat tijdens bezichtiging met complex-/wijkvertegenwoordigers (extern) blijven gelden.

- Voor het complex aan de Herenweg zoeken we nog twee tuinders die het team complexvertegenwoordigers compleet willen maken. Meer info of aanmelden via emmydegroot@hotmail.com
- Op 3 juli komt **de nieuwe burgemeester Falgun Binnendijk** kennismaken met onze volkstuinvereniging. Hij doet dit in gezelschap van wethouder Anneke Grummel. Onze planning is dat zij eerst het complex aan de Herenweg bezoeken, vanwege de ontmoetingstuin en pluktuin die daar zijn gerealiseerd voor tuinders en Heemstedenaren. Daarna gaan we naar het complex Manpadslaan. Daar kunnen beiden zien hoe de tuinen liggen in het gebied, waarvoor de bouwplannen recent zijn goedgekeurd. Meer informatie volgt zodra we meer weten.
- In de nieuwe reglementen, goedgekeurd tijdens de ALV van april 2024, zijn **regels opgenomen omtrent de bouwsels** op tuinen. De procedure rondom het aanvragen van een kas is aangescherpt. Daaraan is toegevoegd dat we strikter zullen toezien of de geplaatste kas qua locatie en formaat overeenstemt met de aanvraag. Is dat niet het geval, dan kan dat gevolgen hebben voor het lidmaatschap. Ook is afgesproken dat er een schouw plaats gaat vinden van alle bestaande bouwsels en kassen. Hiermee wordt binnenkort gestart. Wat betreft de bestaande bouwsels en kassen denken we aan het bevroren van de huidige situatie en handhaven bij nieuwe situaties. Zie ook bladzijde 16.
- We zijn blij met **het nieuwe kandidaat-bestuurslid Erik Tijdens**. Erik wordt voorgedragen voor benoeming tijdens de ALV in het najaar 2024. Maar hij gaat al wel aan de slag, en wel met de portefeuille onderhoud en milieu. Hij zal dus de contacten met overheidsinstanties op zich nemen en een aantal vragen uit de ALV van april oppakken, zoals die over de waterkwaliteit en de mogelijke PFAS-vervuiling. Van harte welkom, Erik.
- **Ineke bedankt!** Tijdens de ALV trad Ineke van Huissteden af als lid van het bestuur. We zijn Ineke veel dank verschuldigd. Ze was het geweten en geheugen van het bestuur. Gelukkig blijft Ineke wel betrokken en pakt allerlei andere taken op voor onze

vereniging.

- Bij aanvang van de ALV in april 2024 ging Charles in op **de ervaringen van Arno en van hemzelf**, als nieuwe secretarissen van onze volkstuin-vereniging. Hieronder kun je de tekst lezen die Charles uitsprak. Als bestuur sluiten wij ons hier volledig bij aan. Het is ons uit het hart gegrepen.

“Arno in ik zijn nu ongeveer 9 maanden actief in het bestuur van onze vereniging.

Wat ons de vorige ALV opviel was de soms negatieve sfeer, die over de vergadering heen hing.

Daarnaast lees ik als secretaris de meeste e-mails en ook hierin klinkt vaak een **JULLIE** en **WIJ**, terwijl we volgens mij **EEN VERENIGING** zijn en het samen moeten doen.

Ook wordt er veel op de persoon gespeeld en dat vind ik niet kunnen.

Wij, als bestuur, doen het ook vrijwillig en stoppen hier veel van onze vrije tijd in, zodat we allemaal onze hobby tuinieren kunnen uitoefenen. En ook wij willen het een beetje leuk hebben. Ook wij maken vast wel eens fouten, of vergeten iets, maar we kunnen elkaar ook op een positieve manier scherp houden.

Dit alles ontnemt ons regelmatig het plezier in het besturen en dat kan niet de bedoeling zijn. Ik hoop dat we de sfeer met z'n allen binnen onze vereniging kunnen verbeteren, door vooral respectvol met elkaar om te gaan.

En uiteraard geldt dit niet voor iedereen, dus zoals het spreekwoord zegt. Wie de schoen past.....

Ik hoop dat we vanavond een goede vergadering met z'n allen zullen hebben.”

Complexvertegenwoordigers Schaepmanlaan

Namens het bestuur: we zijn blij met de twee nieuwe complexvertegenwoordigers op het complex Dr. Schaepmanlaan. Hieronder stellen zij zich voor. Ingrid en Luite, van harte welkom! Ad en Eugenie opvolgen is niet eenvoudig, maar we hebben er vertrouwen in dat de taak van cv bij jullie in goede handen is.

Wij, **Ingrid van Roijen en Luite Bootsma**, stellen ons graag even aan jullie voor als de **nieuwe complexvertegenwoordigers** van de **Dr. Schaepmanlaan**.

- Ik ben Ingrid van Roijen. Na meer dan 10 jaar tuinieren in Santpoort, heb ik vorig jaar augustus de tuin aan de vijver gekregen. Met Ruud, mijn man, ben ik de tuin opnieuw gaan "inrichten" en het ons eigen maken. Het kleinschalige knusse karakter maakt dat wij ons al thuis voelen op het complex. De komende tijd komen we elkaar vast tegen op de tuin en kunnen we kennis met elkaar maken. Ik ben te vinden op tuin 35.
- Ik ben Luite Bootsma. Samen met mijn vrouw Joke zijn wij al zo'n 35 jaar actief op het complex Dr. Schaepmanlaan. Dat wil zeggen : Joke heeft de groene vingers en ik doe de klusjes. Het is een heerlijke plek. De sfeer is gemoedelijk, we kijken naar elkaar om. Ik vind dat waardevol en als complexvertegenwoordiger wil ik daar graag mijn steentje aan bijdragen. Je kunt me vinden op tuin 21a.

Een mooie zomer gewenst met veel tuinplezier!

Ingrid en Luite

cvschaepmanlaan2024@gmail.com

Het mooiste plekje...

door Ada Lodder

Noot van de redactie: het onderstaande stuk was bedoeld voor het winternummer van de Groenendaeler. We zijn het helaas vergeten te plaatsen.

Ode aan mijn wintertuin 19-2-2024

Ik bevind me op mijn hobby-tuin.
Het is mijn paradijs op aarde met een huisje van licht.
Voor mij een prachtige plek die me blij en gelukkig maakt,
en waar ik vol liefde en aandacht bezig kan zijn.
Zit met de deur van het huisje open lekker in de zon
en geniet van de stilte
en de kaal gesnoeide tuin met daarop een laagje sneeuw.
De zon op mijn huid
en deze schoonheid laat me de grootsheid
van dat wat is, ervaren
zonder iets te moeten zonder iets te doen
alleen maar zijn.
De gekke voorwerpen die in de bomen hangen
maken zachte klingelgeluidjes
door het meebewegen in de wind.
De beelden en objecten met een wit sneeuwwhoedje op
hebben in deze tijd de ruimte zich te laten zien,
in het weten dat ze straks
weer overschaduwd worden door de bloemenpracht.
Een brutaal roodborstje komt steeds dichterbij
in de hoop dat ik nog wat zaad strooi.
De zon en mijn tuin zijn mijn beste vriend.
Die me de liefdevolle vreugde laten ervaren
als van een kind.

't Blomke

Julianalaan 6, Heemstede

Tel. 5297560

blomkevanheemstede@hotmail.com

Bloemsierkunst
Keramik
Bloemen
Kamerplanten
Voor alle voorkomende
bloemwerken

Metamorfose

door Pim van Oosterhout

Jarenlang was de noord-oosthoek van het complex Manpad een zorg. Het was daar rond de eeuwwisseling behoorlijk uit de hand gelopen.

Peter en Hilde Faas hadden daar 4 tuinen, totaal zo'n 500 m², en Joop van der Horst had er met zijn partner Wil zelfs 9!

Die werden overigens best heel goed bijgehouden. Ze waren het hele jaar door op de tuin, iedere dag, en er werd hard gewerkt. Tussen 2008 en 2010 veranderde de situatie drastisch door het overlijden van Peter en Wil. Er werden niet meteen nieuwe tuinders gevonden en de tuinen verrommelden in rap tempo.

De Surinaamse gezusters Kalika deden hun best, maar door de inspanningen van Annelies en vooral Henk keerde het tij. Maar er bleven moeilijke stukken bij.

Zoals tuin 102. Eerst een permacultuurproject, dat niet echt uit de verf kwam. En na het vertrek van initiator Menno kwamen er nieuwe tuinders, die blij gemaakt werden met 2 kasjes. Maar de oude 'permacultuurtuin' verwilderde in een tuin vol met kweekgras.

De tuinders kregen het niet onder de knie, tuinkeurders steeds radelozer met als gevolg dat de tuinders medio 2023 geroyeerd werden met schoonmaakverplichting. Niet echt een vrolijke tuingeschiedenis in deze wijk en vooral geen blijde burenl!

Toen verschenen er dit voorjaar ineens 2 dames. Ada en Sonja, 60-ers met tijd maar zonder tuinervaring. Hoe zou dat uitpakken?

De dames gingen voortvarend van start. De kasjes werden opgeruimd en gerestaureerd. Er werd gespit en vuil afgevoerd. Een derde van de tuin werd voor een seizoen met plastic afgedekt, want tegen zoveel kweekwortel op verschillende lagen was even niet op te werken.

Er kwamen tuinmeubels, planten en er werd gezaaid. Maar het belangrijkste: Ada en Sonja kregen er steeds meer lol in en bleven doorpakken.

Het leuke is dan dat de burens ineens meegenomen worden door dit enthousiasme. Buurman Michiel werd blij en kuiste de tussenpaden, en Ada en Sonja inspireerden op hun beurt weer hun nieuwe Syrische burens. Het is fijn om te zien dat deze dames met hun enthousiasme zo'n buurtje weer opvrolijken en een positieve schakel zijn in het geheel. Mooi voorbeeld van gemeenschapszin. Hulde voor Ada en Sonja.

Van der Hulst

Rund- en pluimveebedrijf
Nijverheidsweg 45
2101 LK Heemstede
tel. 023-5293826

stalmest

verse eieren

**volle
melk**

openingstijden winkel

maandag, dinsdag en

woensdag

: gesloten

donderdag en vrijdag

: 10.00-12.00 en 14.00-16.00 uur

zaterdag

: 10.00-16.00 uur

scharreleierenautomaat 7 dagen per week open van 8-20 uur

Wat opvalt als je over de complexen loopt is de variëteit aan bouwsels: kassen van groot naar klein, schuilhutjes voor de regen - soms flink uitgebouwd, 'staande' gereedschapskisten, houten moestuinbakken... Niet iedereen kent de regels die in het Bestemmingsplan Herziening Landgoederen en groene gebieden staan, waar de volkstuinten onder vallen. En als je om je heen kijkt en ziet wat er reeds gebouwd is, kun je al snel de conclusie trekken "Oh, dat is dus toegestaan".

En vraag je dan bv. als nieuwe tuinder een vergunning aan voor de bouw van een kasje, dan denk je misschien "5 m²? Ik vind die grotere kas die mijn buurman heeft veel fijner om in te werken, dus..." en voor je 't weet staat er een grotere kas dan wettelijk is toegestaan. En geen haan die hiernaar kraait... Of toch?

De regels omtrent "bouwsels in de groene gebieden" zijn niet bedacht door het bestuur van onze VTV, maar staan beschreven in het Bestemmingsplan Herziening Landgoederen en groene gebieden

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0397.BPh1landgoederen-0201/r_NL.IMRO.0397.BPh1landgoederen-0201.htm

Over wet en regelgeving gesproken: er is nu een nieuwe wet de zgn. Omgevingswet in wording, die uiteindelijk alle bestaande bestemmingsplannen zal vervangen. Totdat deze nieuwe wet van kracht wordt, zal het huidige Bestemmingsplan Landgoederen en groene gebieden van kracht blijven. Hierin staat letterlijk:

16.2.1 voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

- a. gebouwen en overkappingen worden in het bouwvlak gebouwd;
- b. in afwijking van het bepaalde onder a, mag per volkstuin ten hoogste één kas worden gebouwd met een oppervlakte en een bouwhoogte van respectievelijk 5 m² en 2,5 meter, alsmede een lage broeikas en een gereedschapsberging met een oppervlakte en een bouwhoogte van respectievelijk 5 m² en 1 meter mogen worden gebouwd;

In april j.l. heeft een informatief gesprek plaatsgevonden tussen VTV Groenendaal (in de persoon van Ronald de Gier en Chris van der Lee) met de gemeente, te weten Gerard Klaassen (ruimtelijke ordening) en Bob ter Haak (stedenbouw). Doel van dit gesprek was om te informeren in hoeverre er in de nabije toekomst mogelijk wijzigingen aangebracht gaan worden nu er rondom de volkstuincomplexen binnen het Manpadslaangebied gebouwd gaat worden. Helaas, de regels die nu gelden voor de Groene gebieden blijven hetzelfde. De regelgeving is én blijft gebaseerd op openheid, dus zo

min mogelijk obstakels.

Op onze complexen zijn de bouwvakken, waar een gebouw mag komen, reeds ingevuld met de bestaande schuren. Daarbuiten mag alleen een bouwwerk komen van max. 5m² en een max. hoogte van 1m. Denk hierbij aan een gereedschapsberging en een lage broeibak. Voor kasjes geldt 5m² en een max. hoogte van 2,50m.

Pergola's mogen tot 3m hoog... zonder dak!

Alle vormen van schuren en zitjes mét een dak zijn dus niet toegestaan. En dat betekent dus dat er heel veel illegale bouwsels op onze complexen staan!

(Met uitzondering van de grotere kassen die vóór 2007 met toestemming gebouwd zijn. In 2007 is het huidige Bestemmingsplan in werking getreden)

Binnenkort komt het bestuur met een plan 'hoe om te gaan met deze illegale bouw' die te lang is getolereerd.

Vacatures

De vereniging is op zoek naar:

- Plattegrondmaker
- Complexvertegenwoordigers Herenweg
- Een tweede webmaster
- Reservelid kascommissie

Volkstuinvereniging Groenendaal bestaat uit leden. Ook jij bent lid. Dat houdt in dat allerlei verschillende werkzaamheden met zijn allen verricht worden. Dus zet je ergens voor in. Het is leuk, maar ook noodzakelijk: dus schroom niet!

Programma Gillestuin 2024

Schuif 's aan

Koffie met wat lekkers,
rondleidingen, stekjes, thema's
Elke 1e zondag van de maand
14.00-16.00
2 juni (Groenmarkt), 7 juli
(speurtocht), 4 augustus, 1
september en 29 september

High Tea

Een authentieke high tea met
heerlijke hapjes en drankjes.
14.00-16.00
Zondag 16 juni en zondag 25
augustus

Schildercursus

Leer schilderen
met Ed
13.00-16.00
Zondag 21 juli

Guy Fawkes/ Bonfire Night

Een Brits volksfeest
Zondag 3 november
Deze evenementen zijn
toegankelijk voor tuinders
van VTV Groenendaal en voor
Heemstedenaren

Gillestuin,
Herenweg 37,
Heemstede

Vragen en aanmeldingen:
gillestuinheemstede@gmail.com

Koffie-uurtje

Elke 2 weken op woensdag
11.00-12.30
15, 29 mei, 12 en 26 juni, 10,
24 juli, 7, 21 augustus,
4 en 18 september.

Borreluurtje

Elke laatste vrijdag van de
maand 15.00-17.00.
Eigen drankjes meenemen.
31 mei, 28 juni, 26 juli, 30
augustus en 27 september.

Deze evenementen zijn
toegankelijk voor leden
van de VTV Groenendaal

Vleermuizen op de tuin!

door Marja van Diemen

Dit is mijn 2de tuinjaar als moestuinierder aan de Manpadslaan, en ik geniet ervan! Niet alleen van de oogst maar juist ook door het creatief bezig zijn, en te zien hoe alles groeit en bloeit en ZEN natuurlijk.

Daarnaast ben ik al een aantal jaren natuurgids bij de IVN en geef excursies over o.a. vleermuizen. Een heel bijzonder dier waar zeker de laatste jaren steeds meer belangstelling voor is.

Vleermuizen leven overal, behalve op de Noord- en Zuidpool, en dus ook op onze moestuinen. Vleermuizen leven van insecten zoals muggen, motten, nachtvlinders etc. Een omgeving (onze tuinen) waar veel bloemen en bloeiende planten en struiken zijn, zorgt voor veel insecten en dus ook voor vleermuizen. Wereldwijd zijn er 1454 soorten, waarvan er 19 soorten leven in Nederland. Alle vleermuizen maken gebruik van echolocatie om voedsel te vinden. Al vliegend zenden zij geluiden uit waarmee ze insecten kunnen opsporen en vangen. De meeste mensen kunnen deze geluiden niet horen.

Gewone dwergvleermuis

Het jaar voor de vleermuizen is te verdelen in 4 periodes, de zgn vleermuiskalender.

Gemeente Bloemendaal, Bioteam Bloemendaal, IANR, Vrienden van het Bloemendaalse Bos, Thijsse's Hof, leden Zoogdierverseniging

De vleermuiskalender

Periode	Levensfase
April – half mei	Verlaten winterverblijf. Mannetjes gaan na de paar - zomerverblijven. Bevruchting.
Half mei - juli	De vrouwtjes gaan naar de kraamverblijven. Verhuizen tussen verschillende kraamverblijfplaatsen afhankelijk van het microklimaat. Geboorte jongen begin juni
Augustus - oktober	Kraamgroepen vallen uiteen en mannetjes worden seksueel actief en lokken vrouwtjes (baltsen)
November - maart	Winterslaap

Het zijn de enige zoogdieren die echt kunnen vliegen.

Er valt enorm veel te vertellen over dit bijzondere dier en daarom willen we een excursie organiseren over vleermuizen, met batdetectoren op onze tuin, in de nacht van de vleermuis (dat is het weekend van 23 aug.) Er worden landelijk vleermuisexcursies georganiseerd, waarbij vleermuisdeskundigen je in de avondschemering mee op pad nemen op zoek naar vleermuizen. Naast het spotten van de vleermuizen leer je allerlei feitjes over vleermuizen.

Welke dag/ avond het gaat worden in de week van 23 augustus gaan we nog communiceren. Ook is een en ander afhankelijk van de weersomstandigheden, bij veel regen vliegen de vleermuizen niet (geen insecten ook).

Wordt dus vervolgd!

Leuke weetjes

door Chris van der Lee

WIST JE DAT. . . je koffie kunt maken van paardenbloemwortel?

Paardenbloemwortels worden in de late herfst of het vroege voorjaar geoogst. Schrob de aarde van de wortels en spoel ze goed. Schil de vuile plekjes weg. Snijd de wortels in kleine stukjes en maal ze in de blender fijn. Daarna laat je ze drogen op de kachel (in de oven kan ook).

Als ze droog zijn, rooster je ze in de pan. Bewaar ze in een goed afgesloten glazen pot. Als je zin hebt in een kopje koffie, neem dan 1 eetlepel van deze wortels en kook ze gedurende 10 min in een liter water (met het deksel op de pot). Geniet van je zelfgebrouwe koffie. Het smaakt ongelooflijk lekker! Zelfs een beetje naar chocolademelk.

Leuk om te weten: paardenbloemwortels bevatten veel bitterstoffen en zijn dus heel gezond voor onze spijsvertering. Een medicinale koffie, heerlijk toch!?

[Bijzondere moestuinplanten: 6 soorten en hun toepassingen - Gardeners World \(gardenersworldmagazine.nl\)](https://www.gardenersworldmagazine.nl)

Kwekerij E. Duivenvoorden

- Aardbeienplanten en pioenrozen
- Aardbeien:
- 15 soorten 1x dragend en 6 soorten doordragend
- Pioenrozen: 20 verschillende soorten op 4 liter pot
- Verkoop van oplosbare mest

Turfspoor 57

2165 AW Lisserbroek

Tel.: 0252-410701

Fax: 0252-421304

Mob.: 06-51318630

E-mail: aardbei@xs4all.nl

Zie voor kweektips onze website:

www.kweduivenvoorden.nl

Woningen Manpadslaangebied

door Ineke Schotman

Heemstede besluit tot 149 woningen op het Manpadslaangebied

Tijdens de raadsvergadering op 25 april heeft de raad goedkeuring gegeven voor het woonprogramma gebied Manpad. Hierdoor staat het aantal (149) en soort woningen vast dat hier gebouwd wordt. Hiermee komt een einde aan een meer dan 20 jaar durend traject en een turbulent voorjaar, met een zeer drukbezochte inspraakronde.

Dat er nu een besluit is gevallen, is vooral terug te voeren op de in 2023 vastgestelde woonvisie. Hierin staat dat er bij nieuwbouw een verdeling van 30% sociale huurwoningen, 36% betaalbare koopwoningen en 34% duurdere koopwoningen moet komen. Ook moet de woningbouw voor de sociale doelgroepen in het buitengebied worden meegenomen. Het woonprogramma zoals dat is vastgesteld voor het Manpadslaangebied voldoet aan de Woonvisie. Dit betekent dat er in het gebied 149 woningen komen waarvan 95 appartementen. Het programma wordt ontwikkeld voor rekening en risico van de ontwikkelaar.

De volgende stap is het participatieproces met omwonenden.

De volkstuinvereniging is een van de zeven participanten, die is gevraagd om mee te denken over de nadere invulling van het Manpadslaangebied, onder andere over de plek van de woningen en de inrichting van het groen. Chris van der Lee en Ineke van Huissteden zullen dit vooralsnog op zich nemen. Daarnaast zijn we bezig met het formeren van een werkgroepje dat met Chris en Ineke mee wil denken. Logischerwijs krijgen tuinders van de Manpadslaan met deze plannen te maken, maar ook de tuinders van de Herenweg, want dit complex grenst aan het te bebouwen gebied.

Wil je meedenken en meepraten? Laat het weten via een mail naar secretaris@vtvgroenendaal.nl

Participatie van start

door Ronald de Gier

Op 10 juni werden de stakeholders op het gemeentehuis ontvangen. Dit zijn door de gemeente aangewezen groepen die groot belang hebben in hoe de visie eruit gaat zien. Tijdens de bijeenkomst op 10 juni gaf de gemeente aan welk tijdpad er is en wat verwacht wordt van de werkgroep die vanuit de stakeholders is gevormd. De werkgroep, waarin onze vereniging ook een stem heeft, moet tot een ontwikkelvisie komen die vervolgens aan de gemeenteraad aangeboden gaat worden. In deze visie wordt aangegeven waar de bebouwing moet komen, dus hoe de inrichting van het Manpad eruit gaat zien. Vanuit de vereniging gaan Ineke van Huissteden en Chris van der Lee ons vertegenwoordigen.

Reeds ruim 20 jaar geleden is door de gemeente de eerste werkgroep gevormd die plannen moest maken om het Manpad te ontwikkelen. Uiteindelijk zijn die plannen gesneuveld in de Raad. Zowel Ineke als Chris hebben ook in die werkgroep gezeten. Sinds die tijd heeft de vereniging op meerdere manieren aandacht gevraagd voor het behoud van onze complexen op het Manpad. Zowel vanuit leden als de commissie Manpad zijn er acties gevoerd, zijn er artikelen in kranten verschenen en is er vele malen ingesproken bij de commissie Ruimte. Zo is o.a. voorkomen dat er bebouwing is gekomen op het Herenwegcomplex en is ook de verplaatsing van het Herenwegcomplex en het Manpadcomplex naar een ander deel van het Manpad, waar vervuilde bollengrond is, gelukkig niet door gegaan.

Vanuit de commissie Manpad zijn we erg blij dat Ineke en Chris deze verantwoordelijke taak op zich hebben willen nemen om namens de volkstuinvereniging deel te nemen aan de participatie. Zij verdienen de steun vanuit de leden.

Er is al eerder een oproep gedaan aan de leden om in een soort achtergrondgroep mee te denken met onze vertegenwoordigers. Vanwege de korte termijn zullen Ineke en Chris eventuele vragen via de mail aan de leden voorleggen, dus hou de mail in de gaten. Snelle reactie is vereist.

18 september zal de ontwikkelvisie klaar moeten zijn, dus deze zomer zal er hard aan getrokken moeten worden.

Ronald de Gier, lid van de Commissie Manpad

Nb leden van de huidige Commissie Manpad zijn: Ronald de Gier, Ineke van Huissteden, Frans van Dijk, Chris van der Lee

Wie zijn dit?

De foto's van dit nummer!

Als je jezelf herkent, vragen wij je naam aan de redactie te melden. Schrijf daarbij even waar je tuiniert en wat je op dat moment aan het doet bent. In het volgende blad tonen we dan je foto met onderschrift.

Geert Jan herkende zichzelf in de vorige Groenendaeler en schrijft:

“Ik ben Geert Jan en zit samen met mijn vrouw Mai-Britt op tuin nummer 80; de foto is gemaakt tijdens de doedag van de vereniging en ik was daar druk aan het werk samen met meer tuinders om een tuintje vrij te maken voor een nieuwe tuinder. We hebben het enorm naar ons zin in de moestuin met veel leuke burens, waar we ook af en toe wat oogst met elkaar delen.”

De coloradokever en het aspergehaantje

door Chris van der Lee

Het zou zo maar de titel van een verhaal van Toon Tellegen kunnen zijn. Maar nee, het gaat over twee 'nare bestjes' die gesignaleerd zijn op het Manpadcomplex..

Coloradokevers overwinteren in de grond. In het voorjaar gaan ze op zoek naar voedsel. De coloradokever, zowel de volwassen kevers als de larven, voeden zich met bladeren van planten uit de nachtschadefamilie. Ze zijn het meest verzot op aardappelloof maar voeden zich ook met loof van tomaten, aubergines en pepers als er geen aardappelen in de buurt staan. Als een groot deel van de bladeren is opgegeten, gaan de aardappelknollen of tomaten niet meer verder ontwikkelen bij gebrek aan fotosynthese.

Coloradokever in je moestuin kan grote schade aanrichten als je geen acties onderneemt en komt jaar na jaar terug. Zeker als je als moestuinier een groter aardappelperceel hebt, moet je zeer attent zijn op de coloradokever.

Meer info zie <https://www.biogroei.nl/plagen/coloradokever>

Aspergehaantje, oftewel de **blauwe aspergekever** is gemakkelijk herkenbaar en kan je zo wegplukken. Biologische bestrijding kan door het inzetten van sluipwespen. Plant tomaten in de buurt van asperges. Tomaten beschermen asperges tegen de aspergekever.

De vuilgrijske larven van de blauwe aspergekever vreten aan het loof en schaven de stengels kaal. De aantasting vindt vooral plaats in groeipunten. In een later stadium verdorren de toppen. De zwarte eitjes worden in rijen op de stengel en het loof afgezet. 's Morgens vroeg kunt u de kevers verzamelen. Dit kan door het schudden aan de plant, de kevers op te vangen op een doek en ze te doden.

Preventieve maatregelen : snij het loof af en composteer het.

Voor meer info zie

<https://www.plantaardig.com/groenteninfo/berichten/aspergekever-fotos-en-schadebeeld/>

probin

Van Zuylen Heemstede

groothandel voor bouw en industrie

Na begin 2008 de stap gemaakt te hebben vanuit de Binnenweg naar de goed bereikbare Cruquiusweg heeft Van Zuylen een turbulente groei meegemaakt.

Probin Van Zuylen is sterk in hang- & sluitwerk en dan vooral het luxe deurbeslag en sierbeslag.

Verder huist in de riante showroom een Festool shop-in-shop en ruim 35 meter elektrisch gereedschap.

U vindt ***Probin Van Zuylen*** op:

Cruquiusweg 37b

2102 LS Heemstede

tel: 023-5286842

Internet: <http://www.probinheemstede.nl> Email:

info@probinheemstede.nl

Bijengeharkt

korte stukjes voor en door tuinders

Hek Manpad

Het hek is na beschadigingen tijdens de duikerwerkzaamheden op het Manpad weer hersteld.

Tip (Remko van Dijk)

Gebruik AH groente net/zakjes om een aantal kersen te beschermen tegen vogelvraat, zodat je in ieder geval zelf ook van je kersenboom kunt snoepen. Ideaal. . . ook voor ander fruit geschikt.

Vleermuisexcursie

In het weekend van de **Nacht van de vleermuis** eind augustus wordt er een **vleermuisexcursie** gehouden op het Manpad. O.l.v. Marja van Diemen (IVN gids) op zoek naar vleermuizen op het Manpadcomplex. Nadere info volgt. Houd het infobord bij de ingang in de gaten. Ben je geïnteresseerd? Stuur dan een mailtje naar de redactie, zodat we je op de hoogte kunnen houden van de datum/tijd etc. Aanmelding verplicht(uiterlijk een week van tevoren). Zie ook het artikel op blz.19.

Zomerborrel Manpad

Aankondiging **ZOMERborrel** op het Manpad : zaterdag 31 augustus of zaterdag 7 september van 16.00 – 18.00 uur. (afhankelijk van weer en muzikant). Nadere info volgt.

Plantjesmarkt op het Manpad, 5 mei

Reactie van Marianne Wever (ledenadministratie) *“Ik vind het (nu al en de markt is op dit moment nog niet afgelopen....) een succes. Ruim aanbod, fantastisch weer, grote opkomst en een gezellige sfeer.”*

(namens de redactie: bedankt Marianne, ook voor de foto's!)

Doedag Manpadslaan

Op de afgelopen Doedag van 25 mei j.l. waar ondanks de vele regenval een grote opkomst was van leden, was ook Jan Rusman present. 85 jaar jong! Chapeau! Hard gewerkt aan de paden, veel gesnoeid en natuurlijk ook tijd voor koffie.

Zaikalender

Ziet je sla er zo uit als op de foto hiernaast? Of is hij half opgegeten door de slakken, de duiven of de eenden...? Je kunt nog nieuwe groente zaaïen en planten dit jaar!

Groente	Zaaïen tot	Planten tot	Oogsten tot
Kropsla – krulsla	15 augustus	5 september	31 oktober
IJsbergsla	31 juli	15 augustus	31 oktober
Snijsla	1 september	-	31 oktober
Andijvie	31 juli	20 augustus	1 december
Veldsla	30 september	-	maart
Peterselie	31 juli	15 augustus	31 december
Bleekselderij	25 mei	25 juli	31 oktober
Snijselderij	31 juli	15 augustus	31 december
Herfstspinazie	15 september	-	1 november
Snijbiet (blad)	20 augustus	-	20 november
Courgette	30 juni	15 juli	15 oktober
Pompoen	15 juni	30 juni	25 oktober
Augurk	15 juni	30 juni	1 oktober
Wortelen	15 augustus	-	31 december
Pastinaak	20 juli	-	15 maart
Knolvenkel	20 juli	15 augustus	10 november
Witlof	10 juni	-	25 november
Rode biet	25 juli	-	1 december
Winterui	31 augustus	-	mei-juni
Savooiekool	25 juni	31 juli	15 maart
Spitskool	10 juni	25 juli	15 oktober
Boerenkool	15 juli	20 augustus	31 maart
Chinese kool	10 augustus	25 augustus	20 november
Bloemkool	15 juli	10 augustus	30 november
Broccoli	15 juli	10 augustus	15 november
Koolrabi	20 juli	20 augustus	1 november
Winterrammenas	20 augustus	-	30 november
Stokbonen	10 juli	-	15 oktober
Stamslabonen	15 juli	-	15 oktober
Aardbeien	-	20 augustus	juni

Bestuurszaken

Website

De vereniging heeft een website. Hier kunt u informatie vinden met betrekking tot alle activiteiten, nieuws, foto's en informatie voor leden en aspirant leden. U kunt zich hier ook aanmelden als lid van de vereniging.

Kijk op www.vtvgroenendaal.nl.

Colofon

De Groenendaeler is het driemaandelijks contactorgaan van Volkstuinvereniging 'Groenendaal' te Heemstede. De vereniging is opgericht op 7 februari 1958. De Groenendaeler verschijnt vier keer per jaar: in maart, juni, september en december.

Redactieleden:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout
Christia Scholten

Foto's:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout e.a.

De redactie zal in sommige gevallen ingezonden stukken aanpassen of inkorten. De volgende Groenendaeler verschijnt in september 2024. Kopij voor dit nummer kunt u vóór 15 augustus 2024 aanleveren. redactie.groenendaeler@gmail.com

Redactieadres:

Christia Scholten
Kohnstammlaan 32
2105 SE Heemstede 023-5289863

